

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře v senátě složeném z předsedy Mgr. Zdeňka Pořízka a soudkyň JUDr. Jiřiny Roubíčkové a Mgr. Mileny Vránkové dne 10. 2. 2021 ve veřejném zasedání projednal odvolání, která obžalování

[M] [B], [datum narození] v [obec], trvale bytem [adresa], a

[P] [K], [datum narození] v [obec], okres [okres], trvale bytem [adresa], okres [okres],

podali proti rozsudku okresního soudu v Písku ze dne 2. 10. 2020 č. j. 2 T 38/2019-328, a rozhodl o nich

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) trestního řádu se napadený rozsudek z podnětu odvolání obou obžalovaných v celém rozsahu ruší.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se nově rozhoduje takto:

Obžalování

1. [M] [B], [datum narození] v [obec], trvale bytem [adresa],
2. [P] [K], [datum narození] v [obec], trvale bytem [adresa], okres [okres],

se uznávají vinnými, že

dne 20. 5. 2018 v odpoledních hodinách v areálu hřbitova s památníkem Lety, stojícím na parcele č. 987/7 v k. ú. obce Lety, okres Písek, jenž byl vyhlášen za kulturní památku rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 23. 4. 1998 pod sp. zn. 2777/98 v místě bývalého tzv. cikánského tábora, zde na informační tabule umístěné v památníku vylepili text ve znění: „Památník věnovaný posledním pracujícím romům na území České republiky“, a na strom připevnili tabuli s textem: „Památník věnovaný historicky posledním pracujícím romům na území České

republiky“, jenž byl doplněn znakem památníku Lety, přičemž tábor v Letech u Písku byl v jedné své etapě, a to v době protektorátu [obec] a Morava, konkrétně v období od 1. 8. 1942 do 6. 8. 1943, tzv. cikánským táborem, do kterého se na základě výnosu ministerstva vnitra č. D1520 -22/6-42-V/4 o tzv.,, potírání cikánského zlořádu“ umíst'ovaly osoby zejména romského etnika, které byly posléze eskortovány do vyhlazovacího tábora Osvětim II Březinka,

tedy

úmyslně společným jednáním dvou osob se na místě veřejnosti přístupném dopustili hrubé neslušnosti

čímž spáchali

přechin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku

a za to se odsuzují

obžalovaný [M] [B]

podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 7 měsíců.

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v délce 18 měsíců.

obžalovaný [P] [K]

podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 5 měsíců.

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v délce 18 měsíců.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Písku ze dne 2. 10. 2020 č.j. 2 T 38/2019-328 byli obžalovaní [M] [B] a [P] [K] uznáni vinnými přechinem popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Obžalovanému [M] [B] byl uložen trest odnětí svobody v délce 12 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 2 let. Obžalovaný [P] [K] byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 8 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 2 let.
2. Označený rozsudek napadli odvoláními oba obžalovaní.
3. Obžalovaný [M] [B] v odvolání podaném prostřednictvím obhájce uvádí, že rozsudek soudu prvního stupně se opírá o skutková zjištění, jež jsou v několika případech sporná, či se řídí úvahami nevyplývajícími z provedeného dokazování. Je dále přesvědčen, že v průběhu trestního řízení došlo k vadám, které měly nepochybně vliv na rozhodování nalézacího soudu. Policejní orgán zjevně účelově přistoupil k získávání informací v rozporu s platnou právní úpravou, když na začátku prověřování uváděl, že je prověřován úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazují mezinárodní závazky vyplývající z mezinárodní úmluvy o potlačení a trestání zločinu apartheidu a mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace. Účelovost je možné dovozovat z toho, že policejní orgán zahájil úkony 8. 6. 2018, když dle jeho názoru byl dostatečně odůvodněn závěr, že došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku, a to v situaci, kdy skutek již byl dokonán a zadokumentován. Až po provedení některých úkonů trestního řízení náhle, bez jakéhokoli odůvodnění, dochází bezdůvodně ke změně kvalifikace a následně pak samotná obžaloba spatřuje vinu v naplnění skutkové podstaty přechinu popírání, zpochybňování,

schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku. Obžalovaný má za to, že důvodem této změny byl zájem na tom, aby byly povoleny odposlechy telekomunikačního hovoru mezi obviněnými, a proto se domnívá, že jde o zneužití a obcházení účelu trestního řádu. Dále obžalovaný namítá, že mu nebylo umožněno seznámit se s kompletním vyšetřovacím spisem, neboť v číselné řadě dokumentů označených v trestním spise jich celá řada chybí. Dle názoru obžalovaného některé skutkové závěry soudu prvního stupně nevyplývají ze zjištěných skutečností, soud skutková zjištění hodnotil účelově, bez vzájemných souvislostí, několikrát dokonce v přímém rozporu s provedenými důkazy. Z výpovědi svědka [příjmení] nebylo možné určit ani datum, kdy mělo dojít k vylepení předmětných cedulí. Tento svědek také potvrdil, že podal trestní oznámení až na pokyn muzea romské kultury, když sám jako správce a běžná osoba celou věc rozhodně nevnímal jako zpochybňování nacistického genocidia. Takto věc krátce po zjištění výlepu cedulí nehodnotil ani nadřízený svědka, pan [příjmení]. Ohledání místa činu proběhlo až dne 8. 6. 2018, stopy byly zajištěny 25. 6. 2018 a z jejich vyhodnocení je patrné, že obžalovaný s tabulemi nepracoval, není na nich jeho DNA či daktyloskopické stopy. Pokud se jako s důkazem pracuje s odborným vyjádřením Muzea romské kultury, nelze je považovat za nestranné, neboť právě toto muzeum iniciovalo podání trestního oznámení. Obžalovaný vznáší výhrady vůči znaleckému posudku prof. Strause, který byl v řízení před soudem opatřen na základě návrhu obžaloby. Znalecké zkoumání je zatíženo celou řadou nepřesností, zkoumání nebylo provedeno obecně uznávaným způsobem, navíc znalecké závěry jmenovaného znalce byly v jiných věcech opakovaně zpochybněny odbornou veřejností. Ústavní soud například dvakrát zrušil verdikty, kdy na základě jeho posudků byli obžalovaní odsouzeni k vysokým trestům odnětí svobody. Soud by proto k závěrům znalce, které nejsou objektivně odůvodněny, měl přihlídnout pouze s nejvyšší opatrností.

4. Obžalovaný nesouhlasí ani s právní kvalifikací předmětného jednání. Soud dospěl k závěru, že skutkovou podstatu přečinu dle § 405 trestního zákoníku naplnilo připevnění tabule a polepu s texty zmíněnými ve výrokové části rozsudku. Jakýkoli výklad těchto textů však nemůže vést k bezpochybnému závěru, že úmyslně zpochybňují nacistické genocidium. Navíc neznámý autor těchto textů v nich uvedl celou řadu historických nepřesností. Zpochybňováním jako znakem skutkové podstaty přečinu dle § 405 trestního zákoníku se míní tvrzení v rozporu s historickými fakty, že ke genocidiu sice došlo, avšak v podstatně menším rozsahu. Nic takového ze samotného textu rozhodně nevyplývá. Dřívější judikatura dovodila, že například zpochybňování nepodstatných vedlejších skutečností či dokonce polemizování o rozsahu genocidia na základě historických faktů trestné není. Nálezací soud měl velice citlivě posoudit při zvažování úmyslného zpochybňování, zda právě tímto konáním kdokoli způsobil nějaké přímé, jasné nebezpečí zájmu chráněného v ustanovení § 405 trestního zákoníku, či zda se nejedná pouze o abstraktní nebezpečí vyvolané spíše přáním orgánů činných v trestním řízení. V této souvislosti je opět poukazováno na výpověď svědka [příjmení], který se jako správce v prostoru památníku prakticky denně pohybuje, a který dle své výpovědi rozhodně necítil úmyslné zpochybňování genocidia. Orgány činné v trestním řízení vyjma podaného trestního oznámení nezjistily, že by vylepení předmětných plakátů vůbec způsobilo jakékoli přímé, jasné nebezpečí, nikdo z deklarovaných návštěvníků Památníku Lety žádné oznámení neučinil, přestože je památník poměrně hojně navštěvován a zmíněné polepy zde byly umístěny poměrně dlouhou a přesně nezjištěnou dobu. Obhajoba dále argumentuje zásadou ultima ratio, dle níž lze uplatňovat trestní právo a s ním spojené důsledky jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Orgány činné v trestním řízení se také od samého počátku měly zabývat i garantovanou svobodou projevu, která je svým obsahem, významem a stupněm právní ochrany na stejné úrovni jako rovnoprávnost občanů bez ohledu na jejich národnost, rasu, třídní či náboženskou příslušnost. Obhajoba se domnívá, že je neporozuměním základnímu konceptu demokracie považovat projevy, byť historicky nepřesné, a priori za nebezpečné. Před represivní rolí práva musí mít přednost společenské a kulturní

prostředky. Kriminalizace takových projevů je nepatřičná, neefektivní a dokonce kontraproduktivní.

5. Závěrem je v podaném odvolání připomenuta zásada in dubio pro reo, z níž vyplývá, že odsuzující rozsudek může být soudem vyneseno, až když byly odstraněny všechny důvodné pochybnosti o vině obviněného. Obžalovaný i s odkazem na tuto zásadu navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a sám rozhodl o zproštění obžaloby, neboť skutek, který je obžalovanému kladen za vinu, se nestal, nebylo prokázáno, že by ho spáchal obžalovaný, případně pokud se stal, není tento skutek trestným činem.
6. Obžalovaný [P] [K] ve svém odvolání navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a zprostil jej obžaloby. Soudu prvního stupně vytýká, že ve svém rozsudku ignoroval většinu důkazů předložených obhajobou, případně je bagatelizoval. Uvádí, že byla předložena fotografie člověka, který není ani jedním z obžalovaných. Soud se tímto důkazem vůbec nezabýval, ačkoli z něj vyplývá, že na místě činu byl buď někdo další, nebo jedna z postav, které měly spáchat čin, není někým, o kom obžaloba tvrdí, že jím je, případně že se skutek neodehrál v den, který je tvrzen obžalobou. Rovněž byl předložen soubor fotografií pořízených ze záznamu kamer, z něhož je patrné, že se na daném místě pohybovalo velké množství lidí, tedy potenciálních svědků nebo pachatelů. Policie z těchto osob nikoho nevyslechla a ani se je nesnažila dohledat. Poté se obžalovaný ve svém odvolání vyjadřuje k jednotlivým bodům odůvodnění rozsudku, přičemž jeho výhrady mají do značné míry obdobný obsah jako námítky prezentované ve výše citovaném odvolání obžalovaného [M] [B]. Je tedy namítáno, že z výpovědi svědka [příjmení] nelze určit den, kdy byl skutek spáchán, obžaloba jej dovozuje pouze ze zjištění, v který den se jejich mobilní telefony nacházely poblíž Let u Písku. Zaznamenaný pohyb telefonů však byl značně chaotický, přičemž vysvětlení tohoto úkazu výpovědi policisty zaznamenané v bodu 5. odůvodnění nelze považovat za dostatečné. Dále obžalovaný polemizuje s výpovědí svědka [jméno] [příjmení] citované v bodě 6. odůvodnění, který zpracovával informace k hnutí První republika. Tuto zprávu považuje obžalovaný za čistě účelovou, navíc ve výpovědi tento svědek uvedl mnoho věcí jinak než ve zmiňované zprávě. Obžalovaný poté polemizuje se znaleckým posudkem a výpovědí znalce PhDr. Jiřího Strause, který dle obžalovaného nebyl schopen závěry svého posudku přesvědčivě vysvětlit. Zmíněno je dále to, že na stopách zajištěných na místě činu nebyla nalezena DNA obžalovaných. K odposlechu telekomunikačního provozu mezi obžalovanými byla rovněž vznesena výhrada, že policie v přípravném řízení záměrně použila právní kvalifikaci takovou, aby umožnila nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. K obsahu zachycených hovorů mezi obžalovanými uvedl obžalovaný [K], že pokud se v nich nachází zmínka o Letech, jsou tím míněny Lety u Prahy, přičemž na toto jeho tvrzení byly předkládány i fotografie z daného místa. V hovorech si obžalovaní mnohokrát dělají zcela zřejmou legraci, zcela bylo ignorováno to, že oba v hovorech mnohokrát zmiňují, že vědí o tom, že jsou odposloucháváni. Obžalovaný dále v odvolání soudu prvního stupně vytýká, že nekriticky převzal policejní zprávu popisující hnutí První republika. Tuto zprávu považuje za tendenční, většina tvrzení v ní obsažených se nezakládá na pravdě, což dokazuje fakt, že ministerstva vnitra toto hnutí zaregistrovalo, což by nebylo možné, pokud by vykazovalo sebemenší extremistické znaky. Na internetových stránkách hnutí byla popsána předmětná událost, přitom v tomto popisu byly pravdivé a historicky potvrzené informace, které uvádí i samotné Muzeum romské kultury, a nemůže být řeč o tom, že by tyto informace popíraly holokaust. Obžalovaný dále poukazuje na nijak neověřené tvrzení, že na kamerovém záznamu zmíněném v bodě 17. odůvodnění je uveden jiný čas z důvodu zpoždění kamerového systému. Poté obžalovaný rozsáhle polemizuje s hodnocením důkazů, které je obsaženo v bodě 24. odůvodnění. Nesouhlasí s tvrzením soudu, že výpovědi obžalovaných jsou nevěrohodné, a se způsobem, jakým se vypořádal s tvrzením, že obžalovaný [P] [K] měl zapůjčený telefon od spoluobžalovaného [M] [B]. Není možno tvrdit, že držitel mobilního telefonu je vždy na stejném místě, na němž se jeho telefon nachází. Obžalovaný také nesouhlasí se způsobem, jakým se soud vypořádal s jeho postojem, když odmítl označit

osobu kamaráda, který s ním poblíž místa činu byl. Pokud soud tvrdí, že usvědčujícími důkazy jsou fotografie zachycující osoby nesoucí cedule s inkriminovaným textem, jde o odůvodnění, které je v rozporu s tvrzením soudce v průběhu hlavního líčení, který při přehrávání videozáznamu prohlásil, že žádné nesené nápisy nevidí. Obžalovaný dále vyjadřuje nesouhlas s tím, jak se soud vypořádal s důkazy obhajoby, které dokladovaly, že pokud mluvili o Letech, byly tím míněny Lety u Prahy. Nadále tvrdí, že proběhla akce v Letech u Prahy, tato byla zadokumentována hnutím a tato dokumentace byla obžalovanými předložena.

7. Závěrem obžalovaný vyjadřuje přesvědčení, že soud jednal zaujatě a důkazy hodnotil tak, aby podpořily obžalobu. Vůbec se soud nezabýval tím, proč by chtěl zpochybňovat holokaust někdo, kdo veřejně roky upozorňuje na nacistická zverstva a odsuzuje je. Na internetových stránkách, ze kterých soud citoval, bylo zcela zřejmě napsáno, že se jednalo o protest proti předraženému odkupu vepřína (pozn.: v Letech u Písku). Na těchto stránkách nebyla žádná tvrzení, která by popírala fakt, že Němcům šlo kromě vyhlazení Čechů, Židů a Slovanů i o vyhlazení Romů. Dle obžalovaného soud neprokázal, kdo čin spáchala jakým způsobem. Jako aktéři byli vybráni obžalovaní a následně byly důkazy interpretovány tak, aby jim mohla být přičítána vina. Obžalovaný dále poukazuje na svobodu slova a projevu, pozastavuje se nad tím, že se aktivistický čin, který byl nenásilný a nezpůsobil ani nejmenší škodu na majetku, ocitl před trestním soudem. Použití represe by mělo být až krajním řešením a nikoli standardním nástrojem pro potírání čehokoli, co neodpovídá prosazované doktríně.
8. Ve veřejném zasedání před odvolacím soudem obhájce obžalovaného [B] odkázal na písemně podané odvolání a dodal, že obhajoba nepovažuje průběh trestního řízení za zcela typický, je možno jej chápat jako snahu orgánů činných v trestním řízení shledat cestu k odsouzení obžalovaného [B]. Opětovně odkázal na zásadu subsidiarity trestní represe. Kriminalizace osob za jejich vyjádření a názory by mohla vést ke společenskému napětí a potlačování lidských práv a svobod. Opět uvedl, že by soud měl pečlivě zkoumat, zda písemné vyjádření na tabuli či letáku je jednáním, které má zpochybňovat, zlehčovat či případně popírat genocidu. Nalézací soud se spokojil pouze s vyjádřením Muzea romské kultury, přičemž za zásadní je možno považovat, že až po tomto vyjádření se rozjelo trestní řízení vedoucí ke stíhání obžalovaného. Ve veřejném prostoru se dnes běžně objevují případy i daleko razantnějších útoků na různé osoby, které k trestnímu stíhání nevedou, a trestní represe tedy uplatňována není.
9. Státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře uvedla, že se s napadeným rozsudkem ztotožňuje a považuje jej za zákonný ve všech výrocích. Soud dle jejího názoru provedl veškeré dostupné důkazy a hodnotil je v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu. Rozsudek je přesvědčivě odůvodněn, bylo poukázáno na důkazy zásadní povahy. Je sice pravdou, že byly provedeny důkazy pouze nepřímé, avšak ve shodě se soudem se domnívá, že tyto důkazy tvoří uzavřený okruh a vinu obou obžalovaných prokazují. Použitá právní kvalifikace je odpovídající a uložené tresty byly správně diferencovány podle míry účasti obžalovaných na trestném činu, když soud označil obžalovaného [B] za vůdčí osobu a tudíž u něj zvolil trest přísnější. Odvolání obžalovaných označila státní zástupkyně za nedůvodná a navrhla, aby byla zamítnuta podle § 256 trestního řádu.
10. Obhájce obžalovaného [B] navrhl, aby soud ve veřejném zasedání provedl důkaz čestným prohlášením osoby, která byla v inkriminovaný den s obžalovaným [B] na úplně jiném místě. Tato osoba byla zmiňována již v průběhu hlavního líčení, nicméně okresní soud toto nijak neakceptoval.
11. Obžalovaný [B] závěrem uvedl, že jej uráží, pokud jej někdo obviňuje z toho, že zpochybňuje holokaust. Ve svém bydlišti je známý jako protinacistický aktivista, členové jeho rodiny zakládali Československou republiku a za války byli totálně nasazeni v Německu. Žalovaného činu se nedopustil.
12. Obžalovaný [K] závěrem uvedl, že má čisté svědomí, je nevinný, trestný čin nespáchal.

13. Krajský na základě podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 trestního řádu napadený rozsudek v celém rozsahu a přezkumu podrobil i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo. Po tomto přezkumu dospěl k následujícím závěrům.
14. K dosavadnímu postupu orgánů činných v trestním řízení nemá krajský soud žádné výhrady. Oběma obžalovaným bylo již v průběhu přípravného řízení umožněno, aby se vyjádřili ke skutku, který jim byl kladen za vinu. V řízení před soudem měli tuto možnost znovu v hlavním líčení, které bylo nařízeno po podání odporu proti vydaným trestním příkazům. K hlavnímu líčení byli obžalovaní řádně a včas předvoláni, o jeho konání byl také vyrozuměn obhájce, jehož si zvolil obžalovaný [B]. Dále měli obžalovaní v průběhu hlavního líčení možnost vyjadřovat se k prováděným důkazům, pokládat vyslychaným svědkům i znalci otázky a také jim bylo umožněno navrhnout doplnění dokazování. U odročeného hlavního líčení, v němž byl vyhlášen napadený rozsudek, obžalovaní přítomni nebyli, bylo jim však doručeno písemné vyhotovení rozsudku, které obsahuje i poučení o opravném prostředku. Krajský soud tudíž neshledal žádná porušení práv obžalovaných a ani jiná procesní pochybení, která by vedla k nutnosti zrušit napadený rozsudek podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu.
15. Bylo-li obžalovanými namítáno, že v průběhu přípravného řízení došlo ke změně právní kvalifikace skutku z přečinu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku na přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, aby tak ve věci mohl být povolen odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu, nelze tuto námitku považovat za důvodnou. V obou případech se totiž jedná o trestné činy, které splňují podmínku uvedenou v § 88 odst. 1 trestního řádu, neboť jde o úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, konkrétně mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace vyhlášená pod č. 95/1974 Sb. a mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu vyhlášená pod č. 116/1976 Sb.
16. Krajský soud dále shledává, že napadený rozsudek má po formální stránce všechny náležitosti vyžadované v § 120 a násl. trestního řádu a je odůvodněn v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 trestního řádu. Z odůvodnění je totiž patrné, k jakým skutkovým závěrům dospěl okresní soud, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se při hodnocení těchto důkazů řídil. Při odůvodňování rozhodnutí se soud zabýval také obhajobou obžalovaných, když vysvětlil, proč neuvěřil jejich tvrzením, že předmětný skutek nespáchali. Okresní soud dále vysvětlil své právní úvahy, jimiž se řídil při posuzování prokázaných skutečností podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Závěrem vyložil i své úvahy, jimiž se řídil při ukládání trestu oběma obžalovaným.
17. Rozsah provedeného dokazování krajský soud považuje za vyhovující požadavkům uvedeným v § 2 odst. 5 trestního řádu, dle něž musí orgány činné v trestním řízení postupovat v trestním řízení tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Z obsahu trestního spisu se nepodává, že by byl znám nějaký další důkaz, který by mohl významným způsobem přispět ke zjištění skutkového stavu věci. Okresní soud provedl nejen důkazy shromážděné v průběhu řízení přípravného, nýbrž doplnil dokazování v průběhu hlavního líčení. Opatřil znalecký posudek z oboru kriminalistika, specializace forenzní biomechanika, vyslechl policisty, kteří vyhodnocovali telekomunikační provoz z telefonních čísel obžalovaných a opatrovali informace k hnutí První republika.
18. Krajský soud se ztotožňuje se závěrem soudu okresního, že v řízení sice nebyl opatřen žádný přímý důkaz, který by obžalované usvědčoval ze spáchání jednání, jež jim bylo kladeno za vinu, ovšem shromážděné důkazy nepřímé tvoří ucelený řetězec, který ze spáchání skutku obžalované usvědčuje. Analýza pohybu mobilních telefonů obou obžalovaných jednoznačně dosvědčuje, že se tyto mobilní telefony dne 20. 5. 2018 nacházely na místě spáchání skutku. Výsledkem svědka [příjmení] bylo vysvětleno, jakým způsobem tato analýza byla provedena, přičemž toto vysvětlení

je možno považovat za vyčerpávající a srozumitelné. Soud pak v návaznosti na další provedené důkazy vysvětlil, proč nepovažoval za věrohodná tvrzení obžalovaných, že obžalovaný [B] se v uvedený den poblíž místa činu nenacházel, pouze zapůjčil svůj mobilní telefon obžalovanému [K], který na místo dle svého tvrzení přicestoval s jinými osobami za zcela jiným účelem. Lze také souhlasit se způsobem, jak okresní soud vyhodnotil postoj obžalovaného [K], který odmítl označit osobu či osoby, které s ním cestovaly a mohly mu tak případně svou výpovědí potvrdit alibi. Takový postoj obžalovaného věrohodnosti jeho tvrzení rozhodně nepřispívá. Bylo-li pak zjištěno, že na internetových stránkách, na nichž obžalovaní i fotograficky prezentují svoji přítomnost na různých historicky významných místech, se pod označením „Projekt číslo 33“ objevila „reportáž“ z instalace textů citovaných ve výroku napadeného rozsudku na různých místech památníku v Letech, jde jednoznačně o důkaz, který opět usvědčuje obžalované. Jde totiž o internetové stránky hnutí První republika s adresou www.1918-1938.cz, přičemž držitelem této domény je obžalovaný [M] [B]. Za další usvědčující důkaz pak oprávněně okresní soud označil i obsah telefonických hovorů mezi obžalovanými, které byly zaznamenány na základě povolení k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydaného podle § 88 trestního řádu. V těchto hovorech hovoří o Letech a cedulích, polepech, což odpovídá způsobu, jakým předmětné nápisy byly do objektu památníku zveřejněny. Hovory se také zcela zjevně týkají zveřejněného textu. Nad to je třeba připomenout, že na fotografiích zajištěných z uvedené internetové stránky je při instalaci nápisů zachycena osoba v oděvu opatřeném symbolikou, kterou hnutí První republika reprezentovaná oběma obžalovanými používá. Konečně je třeba zmínit oběma obžalovanými napadený znalecký posudek znalce PhDr. Jiřího Strause, DrSc., který dospěl k závěru, že osobami zachycenými na kamerových záznamech pořízených v památníku Lety jsou právě oba obžalovaní. Bylo tedy zajištěno větší množství důkazů, které umožnily učinit soudu prvního stupně závěr, že se oba obžalovaní projednávaného skutku dopustili. Za těchto okolností nepovažoval odvolací soud za potřebné ani provádět důkaz čestným prohlášením [jméno] [příjmení], které bylo předloženo ve veřejném zasedání před odvolacím soudem O věrohodnosti jejího svědectví by navíc bylo možno pochybovat, neboť jde o osobu rovněž spjatou se jmenovaným hnutím, jak vyplývá ze zprávy Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ).

19. Jakkoli se odvolací soud ztotožnil se skutkovými závěry soudu prvního stupně, nemohl ovšem souhlasit se způsobem, jakým jednání obžalovaných posoudil po právní stránce. Nálezací soud kvalifikoval jednání obžalovaných jako přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Jeho se dopustí ten, kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru. Obžalovaní měli dle závěru soudu prvního stupně úmyslně společným jednáním dvou osob veřejně zpochybnit nacistické genocidium. Krajský soud však má za to, že se okresní soud dostatečně nevěnoval samotné povaze textů, které byly obžalovanými v prostoru památníku zveřejněny. Jde o texty: „Památník věnovaný posledním pracujícím Romům na území České republiky“ a „Památník věnovaný historicky posledním pracujícím Romům na území České republiky“. Ze znění těchto textů nelze jednoznačně dovodit, že by jejich autor měl v úmyslu zpochybňovat nacistické nebo jiné genocidium, explicitně takový názor nevyjadřují. Citované texty na genocidium Romů ani přímo neodkazují a dovozovat úmysl obžalovaných veřejně zpochybnit genocidium pouze na základě jejich příslušnosti k hnutí, které zcela zjevně vykazuje nacionalistické tendence, a z charakteru místa, kde texty zveřejnili, bez pochybností nelze. Zveřejněné texty lze však jednoznačně vnímat jako zaujaté vůči romskému etniku a dehonestující jej. Představují bohužel nemalou částí majoritní populace přijímaný a vyjadřovaný pašálně negativní postoj vůči tomuto etniku. Tento postoj koreluje s názory zmíněného hnutí, jehož jsou oba obžalovaní příslušníky, jak byly podrobně důkazně zadokumentovány ve zprávě Národní centrály proti organizovanému zločinu.

Je přitom patrné, že obdobně negativní postoj hnutí zaujímá i vůči jiným národnostním menšinám žijícím na území České republiky.

20. Ačkoli tedy krajský soud neshledal, že by jednání obžalovaných naplňovalo znaky skutkové podstaty přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, nedomnívá se, že by toto jednání nemohlo být trestně postižitelné. Zabýval se otázkou, zda je možné je kvalifikovat podle jiného ustanovení trestního zákoníku a dospěl k závěru, že je možno je posoudit dle ustanovení § 358 odst. 1 trestního zákoníku, tedy jako přečin výtržnictví. Tento přečin spáchá ten, kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí.
21. Ze znění citované skutkové podstaty vyplývá, že uvedené dvě formě jednání (hrubá neslušnost nebo výtržnost) jsou upřesněny příkladným výčtem různých jednání, jimiž lze přečin výtržnictví spáchat. Oproti předchozí právní úpravě bylo z tohoto výčtu vypuštěno pietní místo, avšak ochrana je i nadále poskytována urnovým hájům a rozptylovým loučkám či jiným pohřebišťům apod., která představují pietní místa. Vyplývá to z faktu, že ve skutkové podstatě je uveden pouze příkladný výčet v jednání představující hrubou neslušnost nebo výtržnost, a proto se za hrubou neslušnost nebo výtržnost mohou považovat i další v textu zákona přímo neuvedená jednání, která tyto pojmy naplňují.
22. V průběhu trestního řízení bylo provedenými důkazy podrobně charakterizováno místo spáchání činu, které je historicky spjato s genocidou romského etnika, ostatně hned na počátku skutkové věty napadeného rozsudku je uvedeno, že jde o areál hřbitova s památníkem Lety, lze jej proto bez pochyb považovat za pietní místo. Pokud tedy obžalovaní na tomto místě instalovali texty, které jsou nepravdivé a vůči romskému etniku dehonestující, jejich jednání má v takovém kontextu charakter hrubé neslušnosti. Při posuzování činu výtržnické povahy je nutno uvážit intenzitu, rysy a průběh útoku, posoudit okolnosti, za nichž byl čin spáchán, zjišťovat pohnutku činu, zhodnotit následky a zhodnotit osobu pachatele. Pokud se týká intenzity a okolností útoku, bylo prokázáno, že obžalovaní hanlivé texty vyvěsili či vylepili na tabuli a informační tabule, šlo tedy o text, který byl tímto způsobem zveřejněn a mohly jej tak vnímat osoby navštěvující památník po celou dobu od jejich instalace do odstranění. Ze svědeckých výpovědí vyplývá, že se tak stalo v době, kdy byl památník poměrně hodně navštěvován. Nelze přitom pochybovat o tom, že jde o místo veřejnosti přístupné. Pohnutka činu pak úzce souvisí s osobou obou obžalovaných. Oba jsou příslušníky nacionalistického hnutí, které vedle vyzdvihování českého národa vystupuje s despektem vůči jiným národnostem. Vyplývá to nejen z obsahu zmiňované internetové stránky hnutí První republika, ale i ze zaznamenaných telefonických hovorů mezi obžalovanými. Je-li argumentováno tím, že nikdo z návštěvníků památníku na tyto nápisy neupozornil a trestní oznámení nepodal ani jeho správce, nelze tento fakt vnímat tak, že by jednání obžalovaných charakteru hrubé neslušnosti pozbývalo.
23. Krajský soud proto napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) trestního řádu v celém rozsahu z podnětu odvolání zrušil a sám poté podle § 259 odst. 3 trestního řádu nově rozhodl. Oba obžalované z uvedených důvodů uznal vinnými skutkem, který jim byl kladen za vinu, přičemž z jeho popisu toliko vypustil větu, dle níž se obžalovaní dopustili jednání v úmyslu zpochybnit utrpení romského etnika. Skutek poté kvalifikoval jako přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku.
24. Nově poté krajský soud rozhodl i o trestech pro oba obžalované. Obžalovaný [P] [K] dosud nebyl soudně trestán a obdobně se hledí i na obžalovaného [M] [B]. K jeho dosavadnímu jedinému odsouzení totiž již nelze přihlížet, neboť se ve zkušební době podmíněného odsouzení uloženého ve věci Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 1 T 61/2016 osvědčil. Trestní bezúhonnost obžalovaných je tedy pro ně významnou polehčující okolností, která vedla současně

krajský soud k závěru, že na obžalované je možno působit tresty, u nichž je položen důraz na výchovné působení, nikoli tresty represivní povahy. Za optimální se krajskému soudu jevíly podmíněně odložené tresty odnětí svobody pro oba obžalované, neboť zkušební doba podmíněného odsouzení umožní po dobu jejího průběhu sledovat další chování obžalovaných a zkoumat, zda hrozba trestu odnětí svobody měla na ně náležitý výchovný dopad. Při stanovení konkrétní výměry trestu odnětí svobody soud zohlednil, že trest je v odvolacím řízení ukládán za jiný trestný čin než v řízení před nalézacím soudem. U něho je trestní sazba mírnější, neboť horní hranice trestu odnětí svobody činí 2 roky, zatímco u přečinu podle § 405 trestního zákoníku, podle něž ukládal trest soud nalézací, je dána sazba trestu odnětí svobody rozpětím od 6 měsíců do 3 let. Nižší intenzita jednání obžalovaných umožňovala ukládání trestu odnětí svobody v délce kolem čtvrtiny trestní sazby dané v § 358 odst. 1 trestního zákoníku. Protože odvolací soud souhlasí s názorem soudu okresního, že hybnou silou trestné činnosti obžalovaných byl obžalovaný [M] [B], uložil mu trest odnětí svobody v délce 7 měsíců, tedy mírně nad čtvrtinou trestní sazby, obžalovanému [P] [K] pak trest mírnější, konkrétně v délce 5 měsíců. Vzhledem k tomu, že od spáchání trestné činnosti uplynula doba již téměř tří let, po kterou oba obžalovaní vedli řádný život, bylo možno u obou obžalovaných stanovit délku zkušební doby mírně nad dolní hranici zákonného rozpětí uvedeného v § 82 odst. 1 trestního zákoníku. U obou obžalovaných proto délka zkušební doby činí 18 měsíců.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně prostřednictvím soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.), a to ve trojím vyhotovení.

Dovolání mohou podat:

- a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného,
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

Tábor 10. února 2021

Mgr. Zdeněk Pořízek
předseda senátu